

مدیریت ریسک

بانک سامان با اجرای چارچوب مدیریت ریسک که بر مبنای استانداردهای کمیته سازمان‌های حامی کمیسیون تردوی (COSO) ترسیم شده است به شناسایی و کنترل ریسک‌های پیش‌رو در تمامی حوزه‌های عملکردی می‌پردازد.

کمیسیون عالی مدیریت ریسک بانک همواره وجود، صحت و کفایت سیاست‌ها و فرایندهای مدیریت، کنترل و مواجهه با ریسک‌های مختلف حاکم بر فعالیت بانک را مورد پایش قرار می‌دهد. از دیگر مسئولیت‌های این کمیسیون تطابق رویه‌های کنترل داخلی بانک با چارچوب مورد تأیید بانک مرکزی است. از دیگر سو، نظارت بر اعمال سیاست‌های مصوب کمیسیون و هیئت‌مدیره در حوزه ریسک - با تأکید ویژه بر حفظ و تقویت شهرت بانک و رعایت نسبت مطلوب کفایت سرمایه - نیز از وظایف کلیدی این کمیسیون است. ماحصل کار این کمیسیون راهبردی تحت عنوان گزارش‌های نظارتی و رهنمودی در اختیار هیئت‌مدیره قرار می‌گیرد.

اداره ارزیابی و کنترل ریسک به‌عنوان بازوی اجرایی کمیسیون عالی ریسک با هدف رعایت کامل الزامات بانک مرکزی و بسترسازی لازم برای اجرای رهنمودهای کمیته بین‌المللی بال تشکیل شده است. اداره ارزیابی و کنترل ریسک، ریسک‌های مالی مورد تأکید کمیته بین‌المللی بال شامل ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی، ریسک عملیاتی و ریسک بازار را شناسایی و به کمیته عالی مدیریت ریسک، مدیر عامل و کمیسیون‌های مرتبط گزارش می‌کند.

فرایند طراحی و پیاده‌سازی مدیریت ریسک

تعیین اهداف

برای طراحی مناسب نظام مدیریت ریسک بر اساس توصیه‌های کمیته بین‌المللی بال و ظرفیت‌های موجود در بانک، اهداف زیر در حوزه‌های مختلف عملکردی تعیین شده‌اند:

- رعایت نسبت کفایت سرمایه بر اساس استانداردهای نظارتی؛
- رعایت نسبت نقدینگی بر اساس توصیه‌های نهاد نظارتی؛
- تعیین پرتفوی اعتباری بهینه و برنامه‌ریزی برای دستیابی به آن؛
- رعایت موقعیت‌های ارزی بر اساس استاندارد نهادهای نظارتی؛
- قیمت‌گذاری تسهیلات بر پایه ریسک؛
- ارتقای زیرساخت لازم برای مدیریت ریسک عملیاتی با رویکرد پیشرفته کمیته بال.

شناسایی رخدادهای

بانک سامان با ایجاد چارچوب مدیریت ریسک به شناسایی رخدادهایی می‌پردازد که به‌گونه‌ای نامطلوب بر دسترسی به اهداف بانک اثرگذارند. مهم‌ترین بخش این رخدادهای در حوزه ریسک عملیاتی انجام و مشخص شده است.

ارزیابی خطرات

برای اولویت‌بندی ریسک‌های پیش‌روی بانک، رخدادهای شناسایی‌شده در هریک از حوزه‌های ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی، ریسک عملیاتی و ریسک بازار ارزیابی می‌شوند. در این ارزیابی‌ها از مدل‌های کمی و کیفی برحسب نیاز استفاده می‌شود. در این راستا، زبان موردانتظار یا ارزش در معرض خطر از مهم‌ترین شاخص‌ها و معیارهای مورد استفاده هستند. بر همین اساس، برای ارزیابی خطرات در هریک از حوزه‌های ریسک، اقدامات زیر در بانک سامان انجام می‌گیرد:

جدول ۴- حوزه‌های ریسک

ریسک نقدینگی	محاسبه نسبت پوشش نقدینگی براساس بال ۳ استخراج شکاف نقدینگی ایستا و پویا، براساس رویکرد بازار به تفکیک ارزشهای عمده تهیه گزارش نقدینگی با رویکرد بازار (mark-to-market) انجام آزمون بحران و تحلیل حساسیت
ریسک اعتباری	محاسبه اجزای ریسک اعتباری براساس توافقنامه بال ۲ امتیازدهی اعتباری مشتریان خرد و متوسط
ریسک عملیاتی	محاسبه سرمایه موردنیاز برای پوشش ریسک‌های عملیاتی براساس رویکرد شاخص پایه
ریسک بازار	اندازه‌گیری ریسک پورترفوی ارزی بانک بر مبنای رویکردهای داخلی اندازه‌گیری ریسک نرخ ارز و سهام

اقدامات کنترلی

برای مدیریت اثربخش ریسک در بانک سامان، مجموعه‌ای از فعالیت‌های کنترلی در هر یک از سطوح کاری تعریف شده است. نهاد نظارت و حسابرسی به صورت ادواری فعالیت‌های مدیریت ریسک را با چارچوب استاندارد مطابقت داده و بازخوردهای کنترلی ارائه می‌دهد. بازیابی سیستم‌های اعتبارسنجی به صورت منظم و ادواری نیز از وظایف مهم کمیسیون عالی ریسک و اداره ریسک در همین راستاست.

اطلاعات و ارتباطات

دسترسی به اطلاعات کافی در حوزه‌های مالی و عملیاتی از ارکان مدیریت ریسک کارآمد است. در این خصوص در بانک سامان چارچوب منظمی برای جمع‌آوری اطلاعات و گزارش‌گیری از سیستم متمرکز بانکداری و واحدهای مختلف ایجاد شده است.

پایش

لازمه اثربخشی نظام مدیریت ریسک، نظارت مستمر بر ریسک‌های شناسایی شده و اطمینان از رعایت حدود مورد پذیرش بانک است. پایش مستمر، منجر به کشف زودهنگام نواقص موجود در چارچوب مدیریت ریسک و اصلاح به‌هنگام آن می‌شود. از این رو، در بانک سامان برای دستیابی به نظام مدیریت ریسک کارآمد، چرخه شناسایی، ارزیابی، کنترل و پایش با دقت و جدیت دنبال می‌شود.